

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUS
Minna-Mari Kaila ja Johanna Wallius
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO
11.5.2020

SUOMEN LAMMASYHDISTYS RY
Toiminnanjohtaja Marjo Simpanen
Ahmoontie 26
03400 VIHTI

PROAGRIA KESKUSTEN LIITTO
Erityisasiantuntija Kaie Ahlskog
PL 97
33101 TAMPERE

LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN LUONNOKSESTA ELÄINTAULAIN UUDISTAMISESTA EU:N ELÄINTERVEYSSÄÄNNÖSTÖN TÄYTÄNTÖÖN PANEMISEKSI

Olemme vastaanottaneet MMM:n luonnoksen hallituksen esitykseksi eläintautilaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Kiitämme saamastamme lausuntopyynnöstä. Haluamme tuoda julki seuraavat näkemyksemme luonnokseen liittyen:

Suomessa lampaiden tautitilanne on varsin hyvä verrattuna monien muiden EU:n jäsenmaiden tautitilanteeseen. Useissa muissa maissa yleisesti tavattavat taudit ovat Suomen lammaspopulaatiossa täysin tuntemattomia, ja niihin tulisikin reagoida täällä kuin kokonaan uusiin tauteihin. Tällaisen taudin tai taudinaiheuttajan, kuten esimerkiksi sorkkamätä tai lääkeresistentti loiskanta, leviäminen Suomeen aiheuttaisi vakavan uhan eläinten hyvinvoinnille ja terveydelle sekä koko maamme lammastalouden kannattavuudelle.

Mikrobilääkkeille resistenttejä taudinaiheuttajia on tutkittu paljon ja niiden jäljitettävyyks on varsin hyvä. Vastaavasti loislääkkeille resistenttejä loiskantoja oletetaan olevan runsaasti muualla Euroopassa, joskaan tutkimusta ei ole vielä yhtä paljon, eikä jäljitettävyyks ole yhtä hyvä. Suomessa lampailla ei tiettävästi ole vielä ongelmaa lääkeresistenttien loiskantojen suhteen, mutta tällaisen kannan pääsy esim. tuontieläimen mukana johonkin myyntieläimiä tuottavaan katraaseen voisi muuttaa radikaalisti koko maan tilanteen.

Suomi on 8.9.2016 alkaen todettu scrapie-vapaaksi EU-maaksi. Yksittäisiä epätyypillisiä scrapie-tapauksia tulee kuitenkin ilmi satunnaisesti vanhoista kotitilallaan kuolleista tai lopetetuista eläimistä. Tällä hetkellä epätyypillisen scrapie-tapauksen löytyminen tilalla johtaa ainakin joidenkin aluehallintovirastojen alueella tilan kannalta kohtuuttomiin rajoitustoimiin. Lammastalouden oikeudenmukaisen ja yhtäläisen kohtelun takaamiseksi olisi hyvä, että vaadittavat toimet olisi kirjattu lakiin niin, että alueellisia eroja tai kohtuuttomia rajoitteita ei käytännössä olisi.

Vastaava tilanne on myös salmonellan kohdalla. Suomessa salmonella ei ole lampailla lakisääteisesti vastustettava eläintauti. Yksittäisiä salmonellalöydöksiä tulee kuitenkin silloin tällöin

ilmi myös lammastiloilla. Tiloille annettavat toimintamääräykset ja –rajoitukset vaihtelevat eri aluehallintovirastojen alueilla radikaalisti ja saattavat lammastilalliset eriarvoiseen asemaan. Myös eläinnäyttelyissä salmonellaan liittyvät testaukset ja vaatimukset ovat täysin paikallisen aluehallintoviraston linjasta sekä valvovasta eläinlääkäristä riippuvaisia ja näin ollen mahdottomia ennakoida.

Lampaiden maedi-visna -terveysvalvontaohjelma muuttui vuoden 2014 alusta. Muutoksen myötä ennen pakollinen ja maksuton ohjelma muuttui vapaaehtoiseksi ja tuottajan itse maksettavaksi. Kustannuksia tulee eläinlääkäri-, näytteenotto- sekä hallintopäätösmaksuista. Tämän seurauksena suuri osa lammastiloista on jättäytynyt ohjelman ulkopuolelle. Koska eläinkaupassa tiloilta vaaditaan sama tautistatus, ja osa harvinaisten linjojen eläimistä on valvontaohjelman ulkopuolella, yhä useampi tila luopuu valvonnasta kyetäkseen ostamaan tarvitsemiaan erisukuisia siitoseläimiä. Ongelma koskee myös geenivaraohjelmaa, sillä suuri osa harvinaisten linjojen pässeistä on maedi-visna-ohjelman ulkopuolelle jääneillä tiloilla, jolloin sperman keruu säilytysohjelmaan on mahdotonta. Nykyisellä tuottajalle maksullisella ja vapaaehtoisella toimintatavalla Suomi ei pysty jatkossa vastaamaan vaatimuksiin lammaspopulaation maedi-visna –tilanteen seurannassa.

Toivomme, että jatkaessanne eläintautilain valmistelua otatte mainitsemamme suomalaista lammastaloutta koskevat asiat huomioon ja tarvittaessa käytätte jäsenvaltioille jätettyä toimivaltaa toteuttaa kansallisia toimenpiteitä.

Marjo Simpanen
Toiminnanjohtaja
Suomen Lammasyhdistys ry

Kaie Ahlskog
Jalostusvastaava, lammastuotanto
ProAgria Keskusten Liitto